

Media w świecie i w Polsce

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Audiobook](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Michał Kurdupski, „*Polityka*” z *najmniejszym spadkiem sprzedaży*, „*Sieci*” *najbardziej w dół*, 20.04.2020 r., dostępny w internecie: wirtualnemedialna.pl [dostęp 17.06.2020 r.].
- Źródło: Joanna Ruta Baranowska, *Lekcja: Regulacja mediów*, dostępny w internecie: edukacjamedialna.edu.pl [dostęp 17.06.2020 r.].

- Źródło: *Na chińskich targowiskach znów można kupić nietoperze. To od nich mógł pochodzić koronawirus*, 31.03.2020 r., dostępny w internecie: polskieradio24.pl [dostęp 17.06.2020 r.].
- Źródło: Krzysztof Augustin, *Media w polityce*, dostępny w internecie: opoka.org.pl [dostęp 17.06.2020 r.].
- Źródło: INFOR, *Odpowiedzialność za zamieszczane opinie w internecie*, 4.04.2018 r., dostępny w internecie: infor.pl [dostęp 17.06.2020 r.].
- Źródło: Keira Knightley. Cytat za: Krzysztof Kwiatkowski, *Zmuszona do myślenia* „Gazeta Wyborcza” 4.02.2008 r.

Media w świecie i w Polsce

Źródło: Brett, domena publiczna.

Keira Knightley

Aktorzy, artyści, a nawet politycy stają się dla mediów marionetkami do przyciągania i zabawiania publiczności.

Źródło: Keira Knightley. Cytat za: Krzysztof Kwiatkowski, *Zmuszona do myślenia* „Gazeta Wyborcza” 4.02.2008 r.

Środki masowego przekazu towarzyszą dziś człowiekowi niemal non stop. Przeglądając strony internetowe, słuchając radia, oglądając telewizję czy czytając prasę, korzystasz z nich. Możesz też wybierać, czy skorzystasz z mediów polskich, czy zagranicznych. Zastanów się nad znaczeniem środków masowego przekazu w twoim życiu i odbieraniem przez ciebie informacji medialnych.

Twoje cele

- Scharakteryzujesz różne rodzaje mediów.
- Podasz przykłady różnych rodzajów mediów w Polsce i na świecie.
- Przeanalizujesz rolę mediów w polityce.

Przeczytaj

Podział mediów

W zależności od przyjętego kryterium, media można podzielić na wiele sposobów:

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Agencje prasowe

W przypadku środków masowego przekazu są to instytucje zajmujące się gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem materiałów dotyczących wydarzeń lub informacji innym podmiotom na rynku medialnym.

Obecnie, w związku z rozwojem [mediów](#) oraz coraz szerszym ich zasięgiem, [agencje prasowe](#) zaczynają się specjalizować w konkretnych rodzajach materiałów. Dlatego zaczyna wyróżniać się:

- **agencje** typowo **informacyjne** (zbierają aktualne informacje, selekcionują, przetwarzają i uzupełniają je, a następnie rozpowszechniają jako wiadomości);
- **agencje publicystyczne** (gromadzą, selekcionują i rozpowszechniają korespondencje, artykuły problemowe, komentarze, reportaże oraz felietony czy materiały źródłowe dla potrzeb środków masowego przekazu);
- **agencje fotograficzne** (gromadzą i udostępniają w postaci obrazów, czyli zdjęć, fotoreportaży i fotoinformacji, informacje dla potrzeb innych mediów);
- **agencje reklamowe** (ogłoszeniowe).

Do najstarszych, a istniejących do dziś, należą amerykański Associated Press, AP (1846) i brytyjski Reuters (1851). Obok nich znaczenie mają Deutsche Press Agentur, DPA (1949), Agence France Presse, AFP (1944, kontynuująca tradycje Havas założonej w 1835), rosyjska Tielegrafnoje Agentstwo Sowietского Sojuza, TASS (1925, następczyni Rosyjskiej Agencji Telegraficznej, istniejącej od 1904) oraz Islamic Republic News Agency, IRNA (1934).

W Polsce od 1918 r. działała Polska Agencja Telegraficzna. Od 1945 r. w Warszawie funkcjonuje Polska Agencja Prasowa, założona rok wcześniej w Moskwie. PAP wchłonęła PAT po transformacji ustrojowej w 1991 r. Polska Agencja Prasowa ma ustawowy obowiązek upowszechniać stanowiska władzy ustawodawczej i wykonawczej oraz innych instytucji państwa. W związku z tym corocznie otrzymuje dotację podmiotową na bieżącą działalność. Jest też podstawowym źródłem informacji dla polskich mediów, ponieważ otrzymuje informacje od kilkudziesięciu agencji prasowych z całego świata, dysponuje też stałymi korespondentami zagranicznymi i krajowymi.

Obok PAP w Polsce działa też Katolicka Agencja Informacyjna, od 1993 r. informująca o wydarzeniach z życia Kościoła katolickiego na całym świecie.

Prasa

[Prasa](#) jest najstarszym środkiem masowego przekazu. Jej początki sięgają starożytności, kiedy to za czasów Juliusza Cezara rozwieszano w miejscach publicznych *Acta Diurna*, czyli zarządzenia i komunikaty władz. W Chinach prasa znana była od VII w., natomiast w Europie zaczęła się rozpowszechniać w XVI w.

Współcześnie, obok prasy o zasięgu ogólnoświatowym („The Times”, „The Daily Telegraph”, „The Guardian”, „The Economist”), w poszczególnych krajach są wydawane czasopisma krajowe, regionalne i lokalne w postaci dzienników, tygodników, miesięczników, kwartalników, roczników oraz czasopism specjalistycznych.

Ze względu na rozwój mediów elektronicznych obecnie spada nakład prasy w formie tradycyjnej, czyli papierowej. Gazety coraz częściej proponują subskrypcję elektroniczną.

Prasa porusza różnorodną tematykę, w której każdy znajdzie coś dla siebie. Ponadto, ze względu na różne podejście ideologiczne (od skrajnie prawicowego do skrajnie lewicowego), daje przestrzeń dla publicznej debaty.

czasopismo : Chwila dla Ciebie

nakład : 234430

czasopismo : Gazeta Polska

nakład : 20 332

czasopismo : Gość Niedzielny

nakład : 98 825

czasopismo : Motor

nakład : 75 105

czasopismo : Newsweek Polska

nakład : 61 330

czasopismo : Piłka Nożna

nakład : 8 629

czasopismo : Polityka

nakład : 74 144

czasopismo : Rewia

nakład : 195 452

czasopismo : Teletydzień

nakład : 623 474

czasopismo : Tygodnik Do Rzeczy

nakład : 26 955

czasopismo : Tygodnik Powszechny

nakład : 18 599

czasopismo : Tygodnik Angora

nakład : 220 746

czasopismo : Życie na Gorąco

nakład : 430 314

Oprac. na podst. *Raporty tytułów*, prasaplus.pl [dostęp 17.06.2020 r.].

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Radio

[Radio](#) jest wynikiem odkrycia przez Heinricha Hertza fal elektromagnetycznych. Pierwsza publiczna audycja radiowa została wyemitowana w Belgii w 1914 r. Od lat 30. XX w. programy radiowe były już nadawane we wszystkich krajach europejskich. Powstały też rozgłosie radiowe o ponadnarodowym zasięgu: British Broadcasting Corporation (BBC) czy Radio Watykańskie.

Teraz, w większości krajów, radio podlega ustawodawstwu państwowemu ze względu na konieczność przydziału fal radiowych dla każdej rozgłośni.

Podobnie jak w przypadku prasy, można mówić o zasięgu lokalnym (np. Radio Wrocław, Radio Poznań), regionalnym (np. rozgłosie regionalne Polskiego Radia) i krajowym (programy Polskiego Radia czy Radio RMF FM). Ponadto ważnym kryterium podziału jest własność stacji radiowych. W Polsce są to rozgłosie publiczne oraz komercyjne. Do tych pierwszych należy grupa Polskie Radio S.A., do której należą popularne: Jedyńka, Dwójka, Trójka, Czwórka, oraz wspomniane wyżej rozgłosie regionalne, a do tych drugich – Radio ZET, Eska czy najstarsze komercyjne RMF FM. Swoją program emituje także katolickie Radio Maryja.

Programy Polskiego Radia S.A. są sprofilowane: Jedyńka koncentruje się na publicystyce i wydarzeniach polityczno-społeczno-gospodarczych, Dwójka promuje kulturę, Trójka zajmuje się muzyką i jest ukierunkowana na „młodych dorosłych”, natomiast Czwórka emituje program typowo młodzieżowy.

Telewizja

[Telewizja](#) jest medium masowego przekazu, który przekazuje na odległość obraz i dźwięk.

Pierwsza transmisja telewizyjna była przekazywana z Londynu do Nowego Jorku w 1928 r. W tym samym roku w Londynie odbyła się transmisja w kolorze. W obu przypadkach autorem był Logie Baird.

W Polsce pierwsza stacja telewizyjna została uruchomiona w 1937 r., ale popularność, podobnie jak w innych krajach, zyskała po II wojnie światowej. Telewizja Polska (TVP) nadawała od 1952 r. Była to telewizja naziemna.

Obecnie polska telewizja publiczna TVP nadaje nie tylko programy ogólne (TVP 1, TVP 2), ale i tematyczne (TVP Info, TVP Kultura, TVP Historia, TVP Rozrywka). Oprócz telewizji publicznej działają też stacje komercyjne (Polsat, TVN, TV Puls).

Telewizja nie działa już wyłącznie w systemie naziemnym, ale także satelitarnym, kablowym i IPTV (telewizja cyfrowa oparta na protokołach IP). Dzięki temu w państwach demokratycznych dostępnych jest nawet kilkaset programów nadawanych w różnych językach, a do największych światowych nadawców należą brytyjska BBC lub amerykańska CNN, która jako pierwsza wprowadziła 24-godzinny kanał informacyjny.

Internet

[Internet](#), czyli ogólnoswiatowa sieć komputerowa, jest wynalazkiem drugiej połowy XX w. Intensywnie rozwija się natomiast od lat 90. ubiegłego wieku. Jako środek masowego przekazu oferuje kontakt dwukierunkowy: od nadawcy do odbiorcy i odwrotnie. Ponadto oferuje o wiele większe możliwości niż media tradycyjne. Jest przede wszystkim szybszy i w atrakcyjniejszy sposób przekazuje informacje, jest też dostępny o każdej porze. Wadami natomiast są anonimowość autorów i brak rzetelności, co wiąże się z dużą ilością [fake newsów](#), a więc z dezinformacją odbiorcy.

Do światowych liderów internetu należą Google, Facebook, Yahoo, YouTube, Wikipedia, Twitter oraz witryna Microsoftu Live.com.

W przypadku polskojęzycznych witryn do największych zalicza się Onet, Wirtualną Polskę, Interię, Allegro oraz OLX.

Słownik

agencja prasowa

instytucja zajmująca się gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem materiałów dotyczących wydarzeń lub informacji innym podmiotom na rynku medialnym

fake news

nieprawdziwa informacja podana w formie wiarygodnej wiadomości, mająca na celu wywołanie u odbiorcy konkretnej reakcji

internet

ogólnoświatowa sieć komunikacyjna, której narzędziem jest sprzęt informatyczny

media

urządzenia i instytucje, za pomocą których przesyłane są treści do bardzo licznej i zróżnicowanej publiczności

prasa

czasopisma, wydawane drukiem nie rzadziej niż raz w roku, o konkretnym tytule i ciągłej numeracji

radio

sposób przekazywania informacji dźwiękowych na odległość za pomocą fal elektromagnetycznych

telewizja

medium masowego przekazu, który przekazuje na odległość obraz i dźwięk

Audiobook

Polecenie 1

Zapoznaj się z audiobookiem, zwracając szczególną uwagę na rolę mediów w życiu ludzi.

Audiobook można wysłuchać pod adresem: <https://zpe.gov.pl/b/P14EM7oQc>

W gąszczu informacji, czyli o mediach

Każdego dnia człowiek jest bombardowany różnymi wiadomościami dostarczonymi przez radio, prasę, telewizję i internet. Co ciekawe, ta sama wiadomość może być przez różne media przekazywana całkiem inaczej. Jedne mogą ją przedstawiać jako ważny news o pozytywnej wymowie, inne – jako informację bez żadnego znaczenia lub negatywnych skutkach dla odbiorcy.

Środki masowego przekazu, inaczej media lub środki masowego komunikowania się, to „urządzenia i instytucje, za pomocą których przesyłane są treści do bardzo licznej i zróżnicowanej publiczności”. Zalicza się do nich nie tylko klasyczne i znane od średniowiecza książki, ale również prasę, znaną od XVI wieku w Europie, a w Azji jeszcze wcześniej; radio, które towarzyszy nam od lat dwudziestych XX wieku, oraz telewizję obecną w naszym życiu od lat pięćdziesiątych ubiegłego stulecia. Nie można zapomnieć o współczesnych mediach: internecie, telegazetach, telewizji satelitarnej oraz kablowej, DVD, Blue-ray i grach komputerowych. Tradycyjne media pozwalają na przekaz informacji od nadawcy do odbiorcy, natomiast niektóre z nowoczesnych, w pierwszej kolejności internet, umożliwiają już wymianę informacji w dwóch kierunkach.

Zasięg ma znaczenie

Media, ze względu na zasięg oddziaływania, dzieli się na lokalne, regionalne, ogólnokrajowe oraz globalne.

Media lokalne nakierowane są na informowanie społeczności zamieszkującej niewielki obszar o ważniejszych lokalnych wydarzeniach. Przykładem takich mediów są Niezależna Telewizja Lokalna Radomsko i tygodnik „Życie Podkarpackie”.

Regionalne radio, prasa i telewizja, na przykład TVP Szczecin, TVP Wrocław czy „Dziennik Wschodni”, zajmują się wydarzeniami i informacjami o nieco szerszym

zasięgu, w Polsce dotyczącym na przykład województwa.

Krajowe środki masowego przekazu docierają już do odbiorców w całym państwie, a globalne mają zasięg ponadpaństwowy. Do ogólnopolskich mediów zaliczyć można TVP, Polsat, TVN, Polskie Radio, Radio „Zet” oraz gazety „Gazetę Wyborczą”, „Rzeczpospolitą” lub „Tygodnik Powszechny”.

Wśród mediów mających większy zasięg oddziaływania można wymienić agencje prasowe takie jak Agence France Presse z Francji, Reuters z Wielkiej Brytanii, Associated Press ze Stanów Zjednoczonych, irańska Islamic Republic News Agency oraz ITAR-TASS (Russian News Agency) z Rosji, telewizje BBC i Russia Today, a także gazety „The Times” lub „Newsweek”.

Dwie ostatnie grupy mediów, krajowe i globalne, informują swoich odbiorców zarówno o sprawach lokalnych, jak i sprawach politycznych czy społecznych mających zasięg ogólnosiwiatowy. Większość spośród nich dysponuje rozległą siecią korespondentów rozmieszczonych w najważniejszych stolicach świata, korespondentów nieetatowych w mniej ważnych stolicach i specjalnych wysłanników krótkookresowych umieszczanych w miejscach, gdzie w danym momencie dzieje się coś ważnego.

Często posiadają też swoje lokalne oraz krajowe oddziały, których zadaniem jest filtrowanie wiadomości i przekazywanie informacji o szerszym, kontynentalnym lub światowym znaczeniu do centrali.

News newsowi nierówny

Większość mediów, jak twierdzi Michael Schudson, socjolog mediów, przedstawia wydarzenia na jeden z czterech sposobów. Pierwszy z nich to przedstawianie wydarzeń jako negatywnych lub dramatycznych. Drugi to podejście do informacji z dystansem. Trzeci – przedstawienie ich w sposób techniczny. Natomiast czwarty sposób to opieranie przekazu wyłącznie na oficjalnych źródłach.

Najczęściej też media zajmują się wydarzeniami rutynowymi, jak coroczne festiwale czy wydarzenia sportowe, wypadkami, na przykład kolejowymi lub karambolami drogowymi, aferami, takimi jak AmberGold, oraz szczęśliwymi przypadkami, jak narodziny sześcioraczków.

Ponadto media mogą przyczynić się zarówno do tworzenia opinii, jak i zatrzymać jej rozpowszechnianie się. Czy w związku z tym są rzeczywiście „czwartą władzą”? Według Erica Maigreta, francuskiego socjologa mediów, nie do końca, ponieważ media nie oddziałują bezpośrednio i nieograniczenie na odbiorcę, który korzystając ze swych zdolności poznawczych, może filtrować otrzymywane informacje.

Ćwiczenie 1

Wymień lokalne media działające w twojej gminie.

Ćwiczenie 2

Rozstrzygnij, czy media są czwartą władzą. Swoje zdanie poprzyj minimum dwoma argumentami.

Rozstrzygnięcie: ▼

Uzasadnienie:

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Wymień, który ze środków przekazu publicznego powstał najwcześniej.

Wybierz odpowiedź najbliższą twojej i przekonaj się, czy jest poprawna.

- radio
- prasa
- telewizja
- internet

Ćwiczenie 2

Zaznacz prawidłowe odpowiedzi.

Do największych agencji prasowych na świecie należą...

- Islamic Republic News Agency (IRNA).
- Agence France Presse (AFP).
- Polska Agencja Prasowa (PAP).
- Katolicka Agencja Informacyjna (KAI).

Ćwiczenie 3

Zaznacz, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Polska Agencja Prasowa powstała w 1991 r., w wyniku przekształcenia Polskiej Agencji Telegraficznej.	☐	☐
BBC jest jednym z największych graczy na rynku telewizyjnym na świecie.	☐	☐
W Polsce, aby prowadzić rozgłośnie radiową, należy otrzymać koncesję.	☐	☐
Maleje rola internetu jako medium przekazującego treści zarezerwowane dla prasy drukowanej.	☐	☐

Ćwiczenie 4

Dopasuj definicje do pojęć.

media, w których przepływ informacji jest jednokierunkowy, media, które przekazują odbiorcom informacje, pozwalając im na swobodę ich interpretacji, media, których właścicielem są osoby fizyczne lub organizacje prywatne, media, które przekazują odbiorcom informacje błyskawicznie, brak definicji

media szybkiego kroku	
media zimne	
media komercyjne	
media tradycyjne	
media audiowizualne	

Ćwiczenie 5

Zapoznaj się z tabelą i wykonaj ćwiczenie.

Wyniki średniej sprzedaży ogółem tygodników opinii w 2019 i 2020 roku

Tygodnik	Styczeń 2019	Styczeń 2020
„Angora”	235494	216093
„Gość Niedzielny”	113255	100124
„Polityka”	95910	90093
„Newsweek Polska”	85545	67700
„W Sieci”	36416	36287
„Do Rzeczy”	32285	28834
„Tygodnik Powszechny”	29124	26394
„Gazeta Polska”	22920	22117
Tygodnik „Przegląd”	15156	14640

Źródło: Michał Kurdupski, „Polityka” z najmniejszym spadkiem sprzedaży, „Sieci” najbardziej w dół, 20.04.2020 r., dostępny w internecie: wirtualnemedi.pl [dostęp 17.06.2020 r.].

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

” Joanna Ruta Baranowska

Lekcja: Regulacja mediów

Regulacja to inaczej działania podejmowane w celu nadania lub przywrócenia czemuś prawidłowego przebiegu, funkcjonowania itp. oraz ujmowanie czegoś w pewne przepisy i normy. W przypadku mediów regulacji podlegają tzw. media tradycyjne, czyli radio, telewizja i prasa. Odpowiednie przepisy zawarte są w Ustawie o radiofonii i telewizji oraz ustawie Prawo prasowe. Nowe media, czyli te, które funkcjonują w internecie, nie podlegają regulacji. Wynika to z otwartego charakteru sieci oraz zmiany modeli komunikacyjnych. Internetowa komunikacja oparta na modelu wielu-do-wielu wyklucza monopolizację informacji. W przypadku tradycyjnej komunikacji w mediach nadawca decyduje o tym, jakie informacje będą przekazywane dużej liczbie odbiorców w tym samym czasie. W tej sytuacji mamy do czynienia z tzw. zamierzoną siłą oddziaływania. W przypadku, kiedy jeden nadawca nadaje informacje, często przez różne media, które posiada, siła oddziaływania jest większa niż w przypadku internetu.

Regulacje mediów tradycyjnych mają na celu zapewnienie różnorodności programów, zapobieganie monopolowi oraz ochronę małoletnich przed nieodpowiednimi treściami; dają także możliwość dochodzenia swoich praw (m.in. w sytuacji naruszenia praw człowieka).

Organem regulacyjnym radiofonii i telewizji w Polsce jest Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. Nadzoruje ona m.in. realizowanie polityki

medialnej w mediach publicznych.

Polityka medialna to polityka państwa realizowana za pośrednictwem mediów, przede wszystkim w dziedzinach: społecznej, edukacyjnej i kulturalnej. Poprzez media oddziałuje się na społeczeństwo, dlatego obowiązkiem nadawców publicznych jest przekazywanie treści zgodnych z tą polityką. Członków KRRiT powołuje Prezydent, Sejm i Senat, a członkowie KRRiT z kolei powołują władze mediów publicznych. Zwróć uwagę, że nie równa się to z tzw. upolitycznianiem mediów. Wolność słowa i swoboda wypowiedzi to fundament działalności w mediach.

Źródło: Joanna Ruta Baranowska, *Lekcja: Regulacja mediów*, dostępny w internecie: edukacjamedialna.edu.pl [dostęp 17.06.2020 r.].

Zapoznaj się z tekstami i wykonaj ćwiczenie.

Tekst I

” *Na chińskich targowiskach znów można kupić nietoperze. To od nich mógł pochodzić koronawirus*

Po przerwie spowodowanej pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 Chiny ponownie zezwoliły na handel zwierzętami, od których – jak się podejrzewa – mógł pochodzić patogen. Nietoperze są sprzedawane na targowiskach wraz z innymi zwierzętami – psami, kotami, węzami czy skorpionami. (...)

Naukowcy przypuszczają, że koronawirus SARS-CoV-2 przeniósł się na człowieka właśnie z nietoperzy sprzedawanych na targu żywych zwierząt, chociaż jest też podejrzenie, że do zakażenia doszło za pośrednictwem łuskowców, które zaraziły się od nietoperzy.

Miejscem, które łączy większość pierwszych zakażonych koronawirusem, jest targ żywych zwierząt w Wuhanie – to kupcy i klienci targu.

Źródło: *Na chińskich targowiskach znów można kupić nietoperze. To od nich mógł pochodzić koronawirus*, 31.03.2020 r., dostępny w internecie: polskieradio24.pl [dostęp 17.06.2020 r.].

Tekst II

” INFOR

Odpowiedzialność za zamieszczane opinie w internecie

Odpowiedzialność twórców internetowych treści, czyli *content provider'ów*, to sprawa nieco bardziej skomplikowana; także ją można podzielić na dwie kategorie: odpowiedzialność prawną i etyczną (moralną).

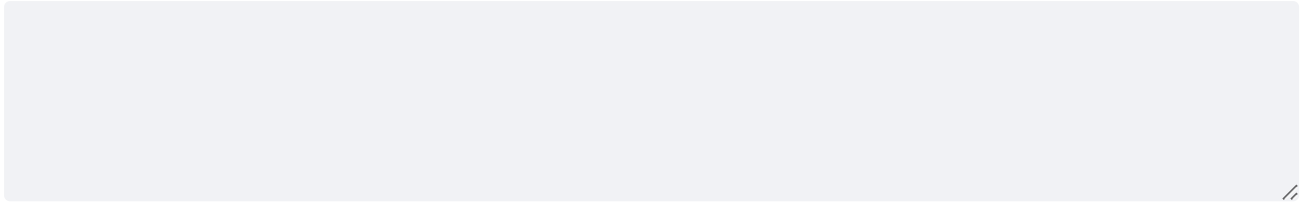
Odpowiedzialność prawna

W kwestii prawnej, osoba zamieszczająca w sieci określone informacje podlega takim samym przepisom, jak osoba zamieszczająca je w jakimkolwiek innym medium. Jeżeli podane informacje okażą się pomówieniem, nieprawdą, znieśławieniem bądź naruszeniem cudzych dóbr niematerialnych takich jak np. godność osobista, internauta który je upowszechnił narażony będzie na sankcje wynikające z prawa karnego. (...)

Sprawa etyki

Ostatnia sprawa związana z odpowiedzialnością za swoją działalność w sieci dotyczy świadomości, odpowiedzialności oraz moralności twórców. Coraz większy procent spośród nich zdaje sobie sprawę, że internet jest coraz intensywniej wykorzystywanym źródłem wiedzy, a sami autorzy, zwłaszcza ci znani i rozpoznawani mają duży wpływ na swoich odbiorców. Zgodnie z raportem „Rola blogerów i youtuberów we współczesnym świecie” autorstwa Natalii Hakalskiej (2016 rok), aż 95% osób zamieszczających w sieci informacje, wskazówki, porady, zdaje sobie sprawę z wpływu, jaki wywierają na czytelników. Dlatego też ważny jest swego rodzaju „zmysł etyczny” autorów, który pozwoli im zdać sobie sprawę, że do pewnego stopnia ponoszą odpowiedzialność za tych ludzi, którzy im zaufali.

Wyjaśnij, jaką odpowiedzialność ponosi autor pierwszej informacji wobec osób, które wymienił w tekście.

Zapoznaj się z materiałami i wykonaj ćwiczenie.

Źródło I

” Krzysztof Augustin

Media w polityce

Wpływ na kształtowanie opinii publicznej poprzez powszechny i niecenzurowany przepływ informacji spowodował, że zarówno rządzący, jak też partie polityczne oraz różnego typu grupy nacisku (np. Greenpeace) przywiązują wielką wagę do formy przekazu (opakowania), w jakim zamierzają sprzedać swoją polityczną „ofertę”. Wpływ ten widoczny jest w zmianie stylu ich działania oraz wzrastającej, znaczącej roli liderów posiadających umiejętność tworzenia i sprzedawania korzystnej dla ich ugrupowań informacji (np. Tony Blair). Rozumieją oni potrzebę dopasowania własnego kalendarza politycznego do „czasu i przestrzeni medialnej”. Coraz częściej politycy uświadamiają sobie, że trzeba tak uprawiać politykę, by przetworzona przez media informacja, którą sami generują (headlines), była gotowa na czas głównych wydań wieczornych wiadomości telewizyjnych. Zaczynają też doceniać przewagę obrazu nad słowem. Codzienny i nieuchronny kontakt z rzeczywistością medialną wymusza na podmiotach politycznych potrzebę przygotowania koncepcyjnego do takiego kontaktu. W konsekwencji jest to związane z koniecznością skoordynowanych działań zespołów planowania strategicznego i działania reaktywnego, odpowiedzialnych za generowanie informacji, kreowanie zdarzeń medialnych, przewidywanie potencjalnych zagrożeń lub sytuacji atutowych, jak również sprawne reagowanie w sytuacjach kryzysowych.

Źródło: Krzysztof Augustin, *Media w polityce*, dostępny w internecie: opoka.org.pl [dostęp 17.06.2020 r.].

Źródło II

Źródło: Fundacja Nowoczesna Polska, licencja: CC BY-SA 3.0.

Dla nauczyciela

Autorka: Małgorzata Krzeszowska

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Temat: Czwarta władza w Polsce i na świecie

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres podstawowy, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

II. Społeczeństwo obywatelskie.

Uczeń:

6) przedstawia współczesne media w Rzeczypospolitej Polskiej – wymienia główne dzienniki, tygodniki społeczno-polityczne, stacje telewizyjne i radiowe, portale internetowe; charakteryzuje wybrany tytuł/stację/portał ze względu na specyfikę, formy i treści przekazu.

Zakres rozszerzony

VI. Społeczeństwo obywatelskie i kultura polityczna.

Uczeń:

14) charakteryzuje rolę współczesnych mediów w debacie publicznej; analizuje przebieg debaty publicznej na wybrany temat.

X. Kontrola władzy.

Uczeń:

2) podaje przykłady kontroli władzy przez media; analizuje – na współczesnych przykładach – przypadki ograniczania praw mediów; wyjaśnia rolę Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w Rzeczypospolitej Polskiej; wykazuje, że poziom krytycyzmu mediów często zależy od ich orientacji politycznej.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;

- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- definiuje pojęcie środków masowego przekazu;
- omawia media w Polsce i na świecie;
- wykazuje, że poziom krytycyzmu mediów często zależy od ich orientacji politycznej.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm.

Metody i techniki nauczania:

- metoda kuli śniegowej;
- rozmowa nauczająca;
- zamiana grup;
- minidebata.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Faza wstępna

1. Przedstawienie tematu i celów zajęć.
2. Uczniowie poznają definicję mediów – metoda kuli śniegowej.
3. Uczniowie w parach ustalają definicję mediów, zapisują na karteczkę, potem łączą się w czwórki i ósemki pracujące dalej nad definicją. Na koniec wspólnie decydują i wybierają definicję spośród zaproponowanych.

Faza realizacyjna

1. Uczniowie zapoznają się z audiobookiem i wykonują ćwiczenia.
2. Uczniowie rozmawiają na temat znaczenia mediów w życiu codziennym człowieka. Szczególną uwagę zwracają na rolę mediów w debacie publicznej oraz ich etykę. Na koniec wybrana osoba podsumowuje rozmowę.
3. Uczniowie dzielą się na 4 grupy. Każda z nich zapoznaje się z treścią lekcji, ale zwraca uwagę na inne treści:
 - gr. 1 – media lokalne;
 - gr. 2 – media regionalne;
 - gr. 3 – media krajowe;
 - gr. 4 – media globalne.

Zadaniem grup jest zgromadzić jak najwięcej informacji na temat danej grupy mediów oraz ich znaczenia. Każda grupa uzupełnia też podane w treści lekcji o inne przykłady danej grupy mediów.

4. Następnie powstają cztery nowe grupy, w których są przedstawiciele wszystkich poprzednich. W tych grupach przedstawiają oni wyniki swojej pracy i odpowiadają na pytania, jeśli coś zostało przedstawione niejasno. Wypełniają też tabelę, podając nazwy odpowiednich mediów (materiały pomocnicze), którą przedstawiają na forum klasy. Wybrana osoba podsumowuje pracę.

5. Uczniowie przystępują do minidebaty. Krótko wypowiadają się, czy poziom krytycyzmu mediów zależy od ich orientacji politycznej. Wybrana osoba podsumowuje debatę.

Faza podsumowująca

1. Uczniowie uzupełniają zdanie: „Dzisiaj media są..., ponieważ...”.

Praca domowa:

Uczniowie wykonują ćwiczenia interaktywne.

Materiały pomocnicze:

rodzaje mediów	media lokalne	media regionalne	media krajowe	media światowe
agencje prasowe	–	–		
prasa				

rodzaje mediów	media lokalne	media regionalne	media krajowe	media światowe
radio				
telewizja				
internet				

Joanna Ruta Baranowska, *Lekcja: Regulacja mediów*, edukacjamedialna.edu.pl.

INFOR, *Odpowiedzialność za zamieszczane opinie w internecie*, infor.pl

Krzysztof Augustin, *Media w polityce*, opoka.org.pl.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Na podstawie multimedium uczniowie mogą też stworzyć mapę myśli na ten temat.